

[Aksel Larsen.]

at Norge skal gøre det. Vi ved, at Sverige er alliancefrit. Vi ved, at Finland er neutralt, om ikke totalt alliancefrit, men vi kan altså se, at der rent umiddelbart, hvis Danmark skulle følge dette forslag, ville være store muligheder for at samarbejde om disse problemer med Finland og Sverige, men at det kun vil være muligt med Norge, hvis Norge gik samme vej, som vi foreslår Danmark skal gå; det er forklaringen.

Og må jeg samtidig sige til hr. Per Hækkerup, der harcelerer over, at vi ikke har nævnt Island, at det har en ganske naturlig forklaring — nogenlunde den samme, som vi har på, at man ikke har taget Island med ind i planerne om skabelse af en nordisk økonomisk og toldunion — nemlig at ikke alene erhvervsmæssigt, men også rent geografisk har Island en helt anden position og beliggenhed og helt andre vilkår end det øvrige Norden, end de fire skandinaviske lande, og det er derfor, vi har stillet det sådan op.

Så er der forslaget punkt 4, som man også i nogen grad synes at have misforstået. F. eks. mener hr. Per Federspiel, at det kan man ikke tage alvorligt, for vi kan da ikke her fra vort lille land overvåge hele klodens luftrum og konstatere, hvad der sker over Sydpolen. Det står der overhovedet ikke noget om i forslaget. Det drejer sig om det luftrum, der eventuelt kan overvåges her fra dansk territorium, og vi har taget det med, fordi vi er opmærksom på, at hvis Danmark overhovedet kan spille nogen som helst rolle i disse spørgsmål, så bliver det som et geografisk område, hvorfra man kan foretage varslinger, og vi tror faktisk, at vore store NATO-partners store interesse i Danmarks medlemskab skyldes, at man så kan have varslingsstationer lige nøjagtigt på dette sted. Vi forestiller os ikke, at sådanne varslingsapparater skal bruges til at give os to minutters varsel, før et angreb sætter ind mod Danmark, for vi tror ikke på, at det er et sådant angreb, det drejer sig om, og vi tror ikke, at vi er med i NATO af den grund. Det var ikke derfor, Amerikas Forenede Stater ønskede at få os med. Det er for at blive varslet, hvis der foregår noget i luftrummet, som kan opfattes som en trussel mod et land på den anden side af Atlanterhavet. Og vi har den opfattelse,

at det sikkert ville have betydning, at netop et område som det skandinaviske, inklusive Finland, der er så kolossalt stort, at det faktisk dækker mere end halvdelen af flanken mellem de to supermagter, var et alliancefrit, neutralt område, og det ville vel have betydning, hvis dette område så samtidig påtog sig varsling af begge disse to supermagter.

Nu spørges der også — det var hr. Poul Schlüter — hvem er de interesserede regeringer? Hvis hr. Poul Schlüter virkelig ikke kan regne det ud, må jeg jo fortælle ham det. Det er Sovjetunionens og Amerikas Forenede Staters regeringer, vi tænker på. De kunne jo begge to være interesseret i at have et varslingsystem, som naturligvis ikke pr. anbefalet brev skal sende rapporter til De Forenede Nationers generalsekretær og sikkerhedsrådet, hvis der varsles et eller andet; men der måtte findes en ordning, så man kunne varsle netop de interesserede regeringer.

Jå, jeg må nøjes med at sige, at det, vi i første omgang tilsigter med forslaget, er at få disse problemer overvejet af det danske folketing. Vi mener ikke, at det danske folketing i en situation, hvor der er åbnet en mulighed for, at vi kan ændre vor sikkerhedspolitiske stilling, kan tillade sig at sige: det vil vi ikke beskæftige os med, det vil vi ikke overveje nærmere. Vi må virkelig overveje, om vi skal udnytte den mulighed, der findes i Den nordatlantiske Traktat for at udtræde med et års varsel. Derfor kan der ikke sættes nogen dato; hr. Kjær Rasmussen, af den simple grund, at udmeldelsen først kan træde i kraft tidligst et år efter, at den er varslet, og den bliver ikke varslet i dag.

Vi mener altså, at dette bør overvejes af folketinget. Jeg er, efter at forslaget var stillet, blevet opmærksom på, at det såkaldte Seidenfadenudvalg kan ventes i ret nær fremtid at have sin betænkning til folketinget færdig. Det er i grunden kun godt, så kan den indgå i folketingets arbejde med sagen og videre overvejelser, som jeg går ud fra indtil videre vil foregå i et dertil af folketinget nedsat udvalg.

Udenrigsministeren (*Poul Hartling*): Den ærede ordfører for forslagsstillerne, hr. Aksel Larsen, sagde, at han syntes, at de, der